

Undersökning af ett brandgraffält från yngre järnåldern på arbetsförmannen Frans Tulonens tomt i Tuomisto hemmens mark i Palviala by.

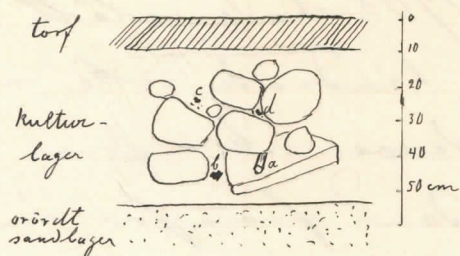
(Se min redogörelse för gräfvningarna i september 1908.)

De kösten 1908 afbrutna gräfvningsarbetena fortsattes den 17-19 juni 1909. Denna gång undersöktes ett område om 10 m längd och 1-6 m bredd, som ligger öster om den nu färdigbyggda källaren eller mellan denna och källarens på Karkku sperbank, hr Kataistos potatisland. Tulonens af trä uppförda lilla afträdesbyggnad, som ännu 1908 hade stått hö, hade nu blifvit undanskaffad och hindrade icke mera gräfvningsarbetena. Däremot kunde dessa icke föras ända fram till källarväggen, emedan framför densamma hade uppkostats en bred jordvall, som icke utan fara för källaren hade kunnat aflägsnas. Undersöket förblef och i hela området N om källaren och öster om det 1908 genomgräfvda området.

Genom de nu företagna gräfvningarna blottades åter brandgrafvar af samma beskaffenhet som de tidigare undersökta. Endast i områdets östra hörn gjordes inga fynd, hvarför det är möjligt att graffältet icke har sträckt sig längre i östlig riktning än till detta ställe. Inom det undersökta området var det s. k. kulturlagret eller det jordlager, som innehöll resterna från likbälenbrända ben och förnaker-, af värlande mäktighet, nämligen djupast i den lägre belägna delen sydost om källaren samt grundare i den närmare gångeplanen högre upp på sluttningen liggande ändan. I den förstnämnda delen, som omedelbart gränsade till det 1908 undersökta området, lizo i kulturlagret under den tunnare torfven två, tre kvarf stenar af värlande storlek

på hvarandra, de största ungefär 70 cm länga och 50 cm breda, de flesta af ett människohufvuds storlek samt mindre. (På fotografien nr 5 ses det öfversta stenhvarfet nära punkt 7, sedan torfven aflägsnats och den mellan stenarna liggande jorden blifvit undersökt och bortförd). Mellan dessa stenhvarf, ibland under det understa och, ehuru mera sällan, på det öfversta lagret lägo brända ben och af eld skadade fornsaker, de djupast liggande på 48 cm djup under torfven. Under kulturlagret vidtog ett orördt lager sand.

Vidstående genomskänning ger en bild af kulturlagret med dess stenhvarf och ärskädliggör det sätt, på hvilket fornsakerna och de brända benen voro nedlagda. Vid a ses holken af en spjutspets sticka fram mellan en underliggande flat och en på densamma

liggande kullriga sten; något djupare, vid b, ligger en leerkärlbit, högre upp mellan stenarna, vid c och d, ^{finnas} små samlingar brända bensmolor.

Mot den norra ändan af det undersökt område höjde sig marken först hastigare sedan långsamt ungefär 1 m och samtidigt aftog kulturlagrets mäktighet, så att sandbotten vid punkterna 26-30 icke anträffades på ett större djup än 12 cm under torfven. Här var äfven den till skydd för grafgraven utbredda stenläggningen glesare och bestod endast af ett kvarf stenar. Dock är det möjligt att marken på denna sida liksom på gårdsplanen mellan Källaren och Tulonens bostadshus ursprungligen har varit något högre. Mellan punkterna 18, 22 och 23 gick kulturlagret i en grop något lägre ned i sandbotten, som låg här ca 45 cm under torfven.

De funna fornsakerne, som äro katalogiserade

under nr 5352: 249-338, härstamma från den yngre järnåldern. Bland dem märkas en spjutspets med kolle -det enda vapen, som hittades denna gång, -, ett större antal smycken: glaspärlor, 2 ringspännen af brons och ett af järn, ett likarmadt spänne, en rund spännbuckla, ett par armringar, spirallagda fingerringar, delar af bröstkedor, flera hjärtformiga bältebeslag, ett bältebeslag af typen *Mamepiassi no apxeorovia* Poccia 26 pl. XXXIII. 30, små bronsspiraler från förklädes- och kappfällor, en järnnil; vidare delar af ett (eller flera?) bronsfat, delar af benkammor och en bensked(?), en synål af järn, ett par halfcylinderformiga randbeslag från knifslidor, ett viktblad, 2 flintbitar, som troligen ha användts vid eldslagning, ett antal spikar, fragment af oornerade enkla lerhjul samt ett tygkt silfvermynt, som enligt lektor O. Alcenius är en senare typ af Adelheidsmynten och härstamma från början af 1000-talet. De flesta af dessa föremål voro fragmentariska och skadade af bällden; på några hade t. o. m. brända bensmolor smuttigt fast; dessutom hittades större och mindre klumpor af hopsmullna bronsföremål. De brända benen, som lägs spridda öfver området med undantag af dess östra hörn, hopsamlades och befanns vid på museet företagen vägning väga tillsammans 1,656 kg. Helsingfors i januari 1910.

Alfred Hackman.

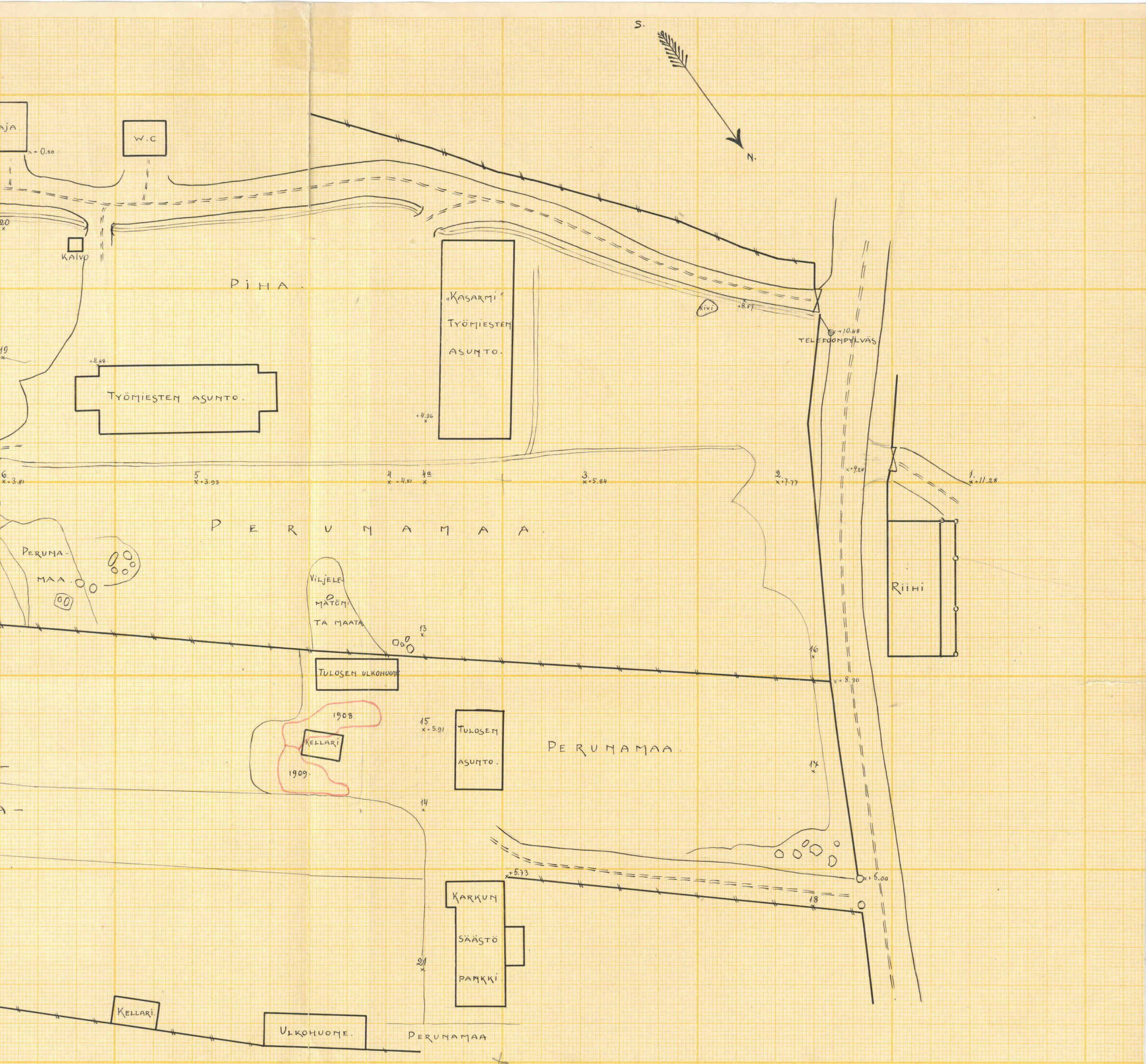

SKALA: 500

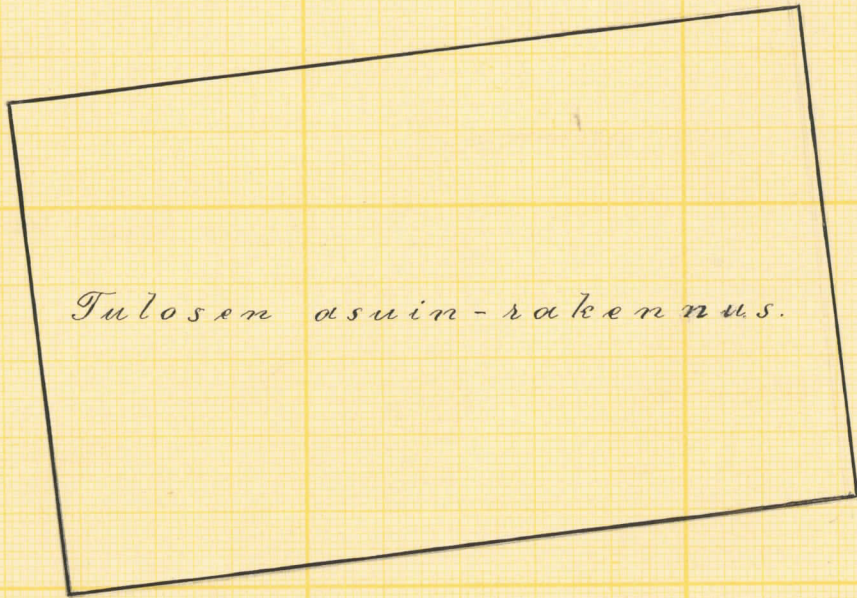
POLTTOKALMISTO

TYÖNJOHTAJA FRANS TULOSEN TONTTIMAAL-
 LA, TUOMISTON TALON MAALLA KARKUN
 PITÄJÄN PALVIALAN KYLÄSSÄ.

PUNAISELLA VIIVALLA ON
 TUTKITTU ALUE RAJOITETTU.

TUTKI JA KARTOITTI
 KESÄKUUSSA V. 1909.
 A. HACKMAN.

Tulosen asuin-rakennus.

Polttokalmisto

Fr. Tulosen pihalla Tuomiston talon maalla Karkun pitäjän Palvialan kylässä.

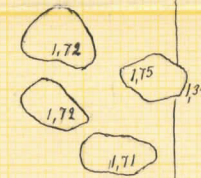
Punaisella pisteviivalla on tutkittu alue rajoitettu. Mustalla pistekehällä on pieni kuoppa rajoitettu.

*Tutki ja kartoitti v. 1909.
A. Hockman.*

Ulko-

huo-

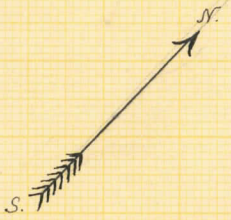
Peruna-

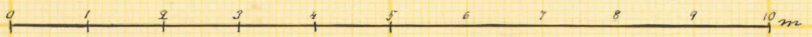
v. 1908
lutkilla
alue

neita

Kellari

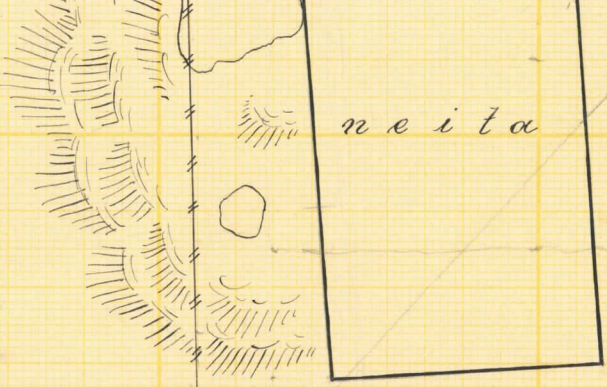

Skala.

5+

6+

Karkku socken.
H. M. 5352.

1. Gräffältet på Tulonens tomt på Tuomisto
Lemmans mark i Pelviälä by (rundt omkring källan).

2. Se nr 1.

3026.

3. Gräffältet på Tulonens mark (se nr 1), sett ³⁰³²
från järnvägslinjen (från N E mot S W).

5. En del af gravfeltet på Tulonens samt under på-
gænde undersøgning efter torvens og stenplanens af-
lægsmande. 3033

4. En del af gravfeltet på Tulonens samt (øster om
källaren): stenplanen under torven. 3035